

Chudoba a jej percepčia v marginálnych regiónoch Slovenska

Alena Rochovská, Marcel Horňák

Comenius University in Bratislava

Faculty of Natural Sciences

Department of Human Geography and Demogeography

Fenomén chudoby

Dimenzie chudoby

- materiálna nedostatočnosť
- sociálna exklúzia
- regionálna dimenzia

Meranie chudoby

- objektívna chudoba
- **subjektívna chudoba**

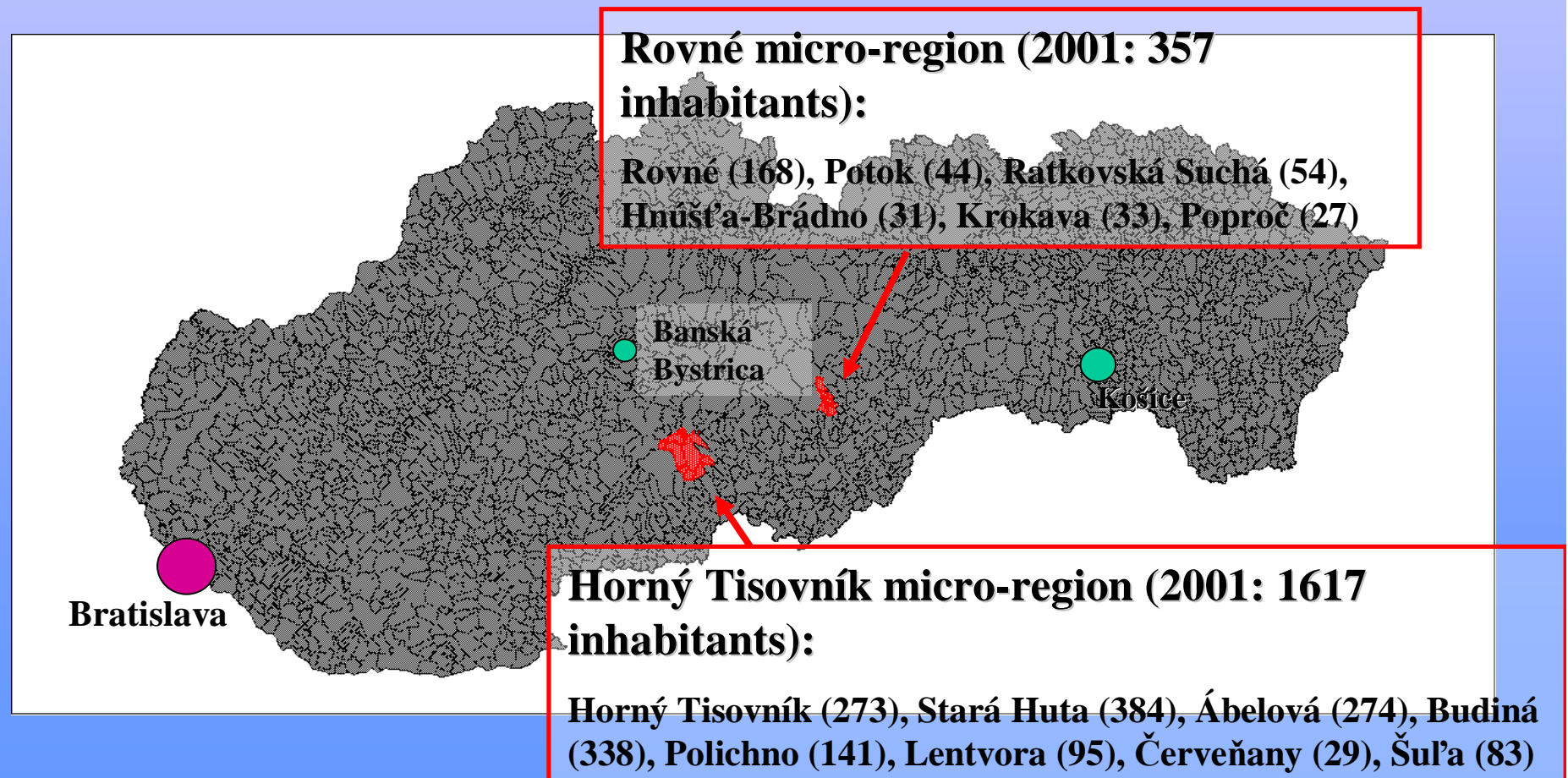
Subjektívna chudoba

- **subjektívna mienka** o chudobe dopĺňa objektívne charakteristiky chudoby a sociálneho vylúčenia (Džambazovič 2007)
- subjektívne vnímanie chudoby v **EU SILC** (The European Union Statistics on Income and Living Conditions) – Belgicko, Taliansko, Francúzsko
- spôsoby merania (rôzne prístupy)
- subjektívna hranica chudoby (subjective poverty line)

Prieskum subjektívneho vnímania chudoby

mikroregión Horný Tisovník: máj/jún 2007 (201 respondentov)

mikroregión Rovné: jún 2007 (73 respondentov)

Position in administrative organization of „Horný Tisovník“ and „Rovné“ Regions

+ peripheral position

- non-peripheral position

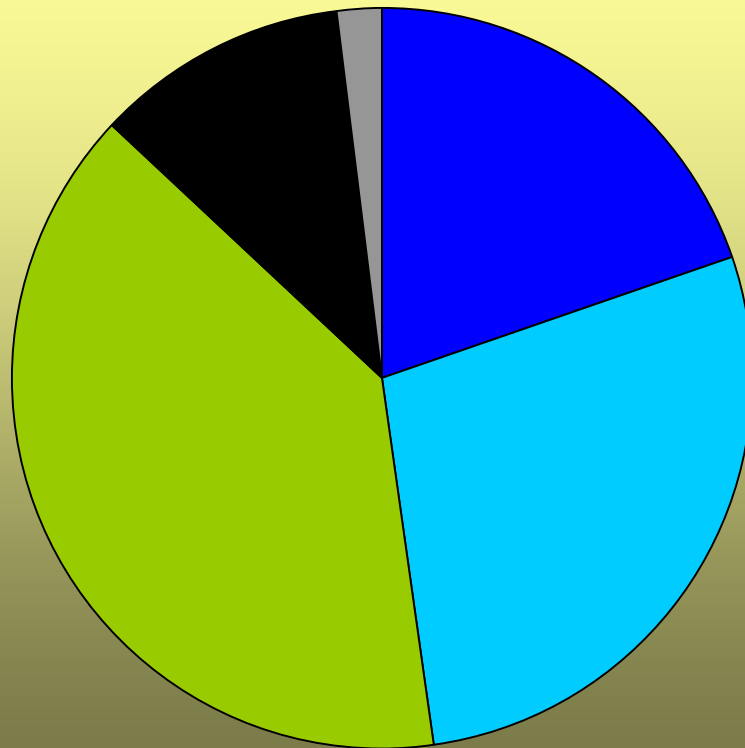
N non-existing territorial/administrative level

Period of territorial and administrative organization	Horný Tisovník micro-region - position at the level of:		Rovné micro-region - position at the level of:	
	districts	zhupa/counties	districts	zhupa/counties
Territorial organization 1867-1922	N	+	N	-
Zhupa administration 1923-1928	+	-	+	+
Land system 1928-1938	+	N	+	N
Administrative division 1949-1960	+	-	+	+
Territorial division 1960-1990 (-1996)	+	-	-	-
Territorial and administrative organization 1996	+	-	+	-

Územie	Počet obyv. na 1 prac. miesto* (2006)	Miera ev. nezamestnanosti (jún 2007, v %)	Podiel uchádzačov o zam. evidovaných 13 a viac mesiacov (jún 2007, v %)	Podiel osôb v hmotnej núdzi z počtu obyv. (jún 2007, v %)	Priemerná mesačná mzda (fyz. osoby) v roku 2006 (Sk)
Okres Detva	6,4	12,15	59,9	8,52	15660
Okres Veľký Krtíš	8,3	20,64	65,2	17,04	14142
Okres Lučenec	4,9	18,65	59,4	14,25	15591
Okres Rimavská Sobota	7,2	27,32	70,9	23,16	15222
Banskobystrický VÚC	4,9	14,25	61,5	11,2	n
Slovensko	4,2	8,33	53,2	7,17	20279

- na úrovni obcí Michálek, 2005

„Považujete vašu domácnosť za chudobnú?“

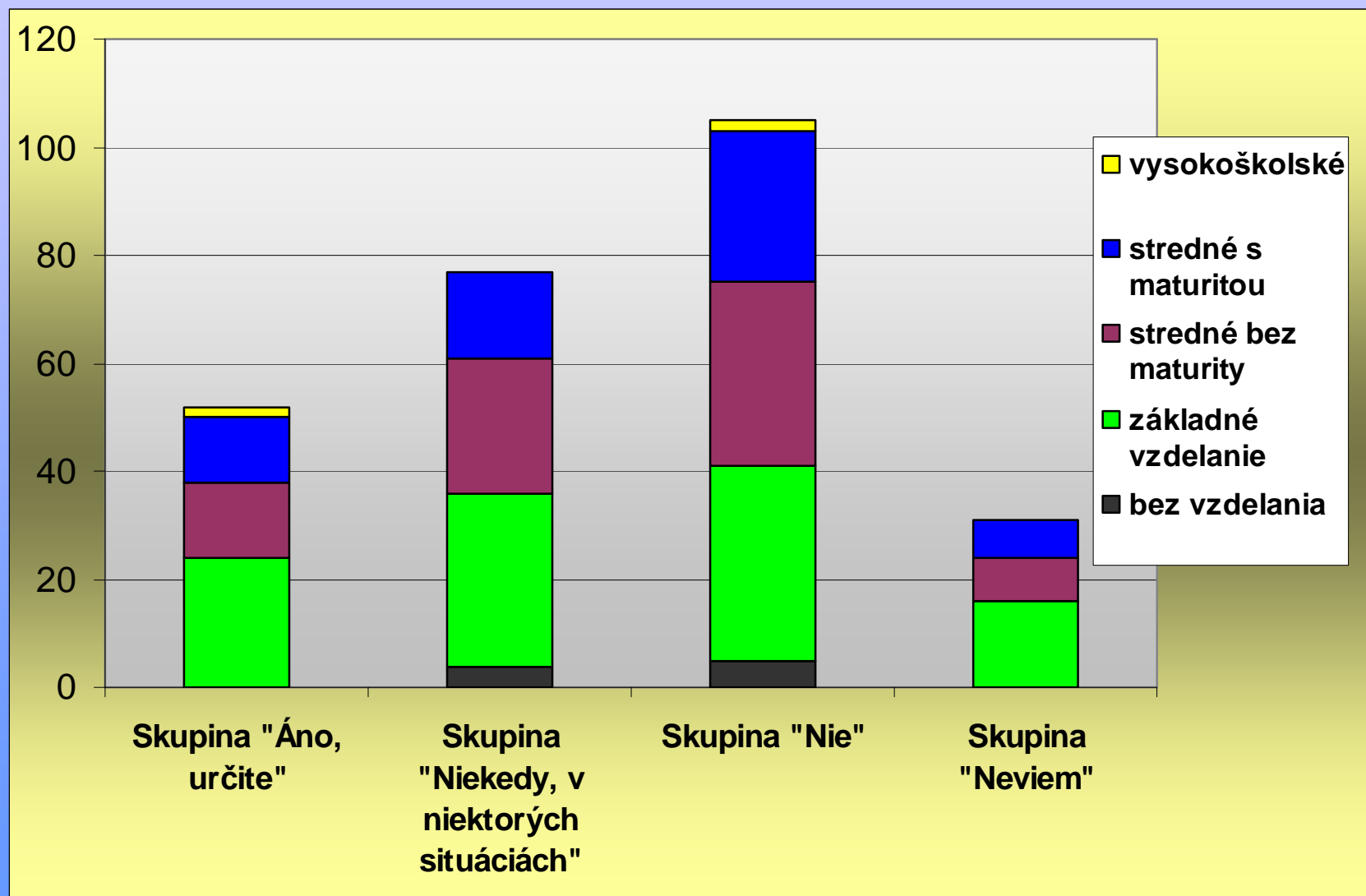

- **áno, určite**
- **áno, v niektorých situáciách, napr. pri kupovaní darčiekov, výbere dovolenky...**
- **nie**
- **neviem**
- **bez odpovede**

• **vplyv štruktúry respondentov???**

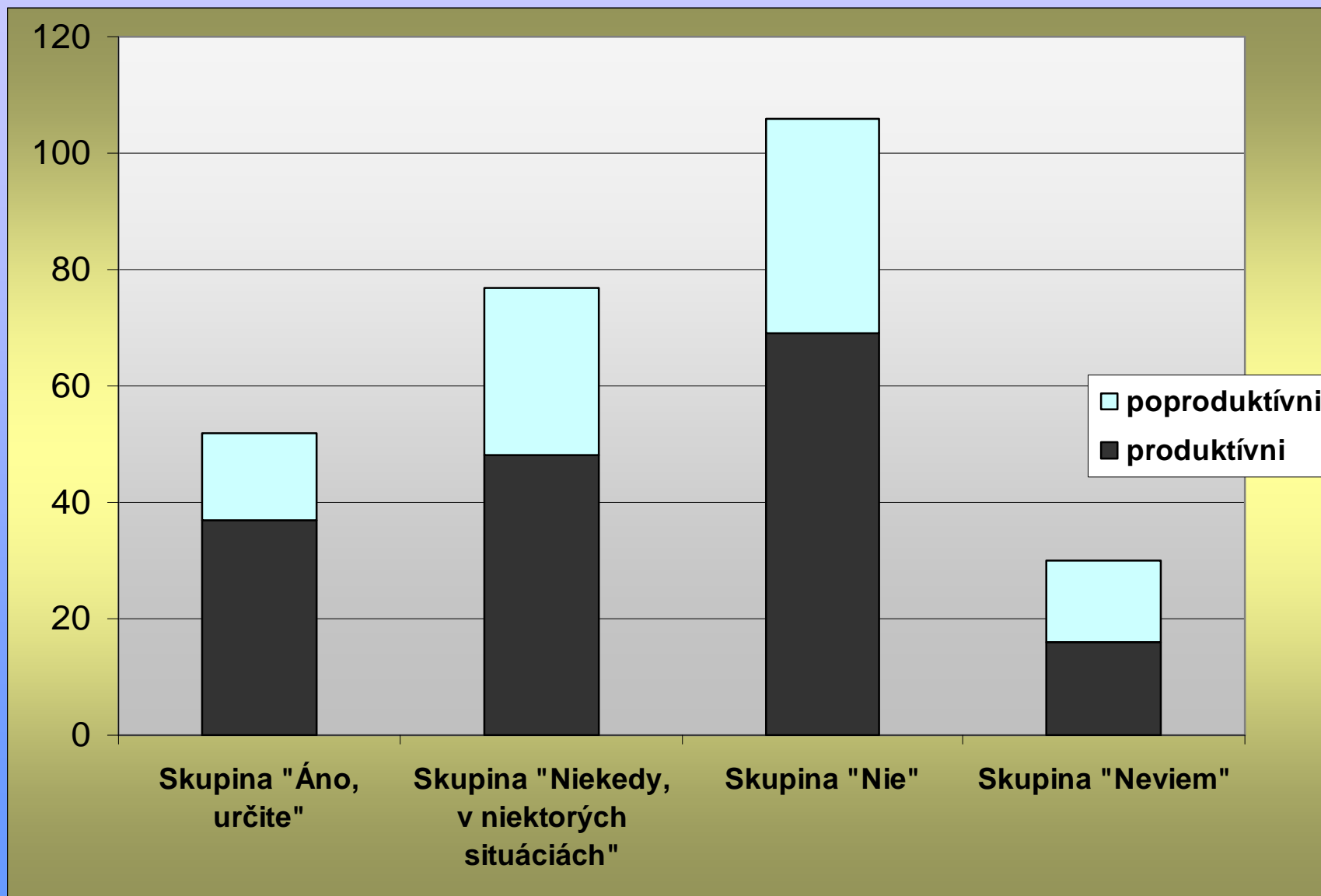
Subjektívny postoj k chudobe vlastnej domácnosti

- štruktúra respondentov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania

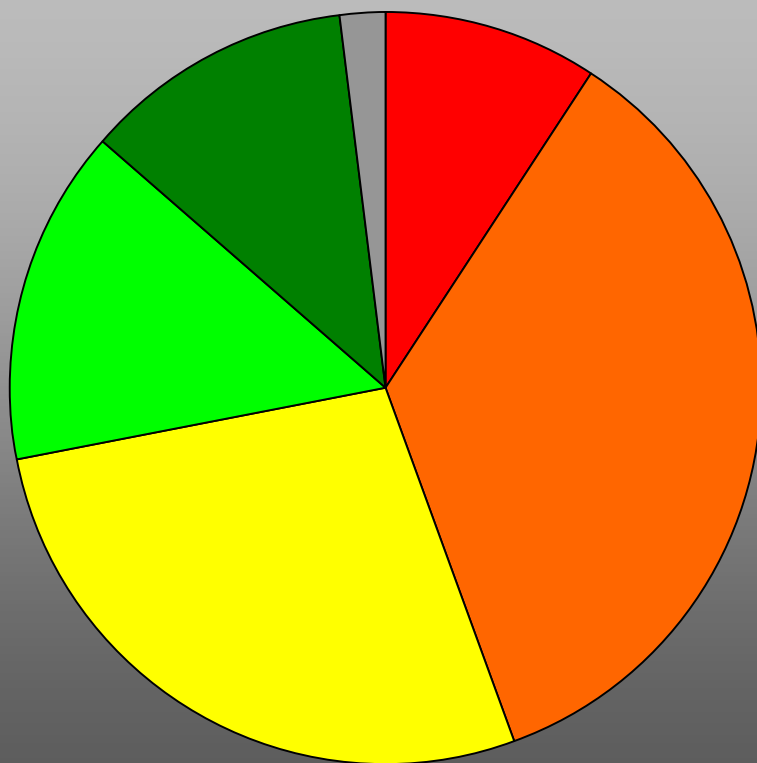

Subjektívny postoj k chudobe vlastnej domácnosti

- štruktúra respondentov podľa veku

„Ste spokojný/á s materiálnou situáciou vo vašej domácnosti?“

■ **áno, som veľmi spokojný/-á**

■ **áno, mám štandard, ktorý mi stačí**

■ **som priemerne spokojný/-á**

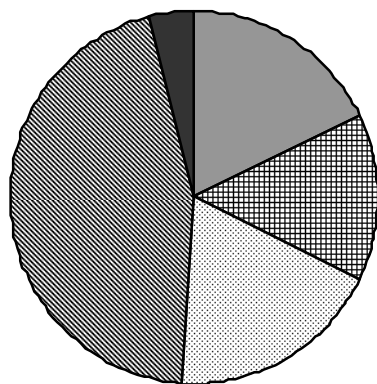
■ **som nespokojný/-á**

■ **som veľmi nespokojný/-á**

■ **bez odpovede**

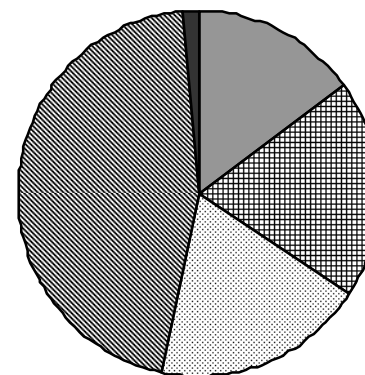
Myslíte si, že odchod z regiónu, kde bývate, by zlepšil vašu materiálnu situáciu?

Mikroregión Horný Tisovník

- áno, určite
- ▣ áno
- ▤ neviem
- ▥ nie
- bez odpovede

Mikroregión Rovné

Kultúra chudoby (Oscar Lewis 1965)

- rozvíja sa v špecificky limitovaných životných podmienkach chudoby, v prostredí odlúčenom od nechudobnej populácie.
- spôsob/štýl života, ktorý sa dedí z generácie na generáciu (špecifické hodnoty, normy a vzory správania, postoje, sa postupne inštitucionalizujú a vytvárajú osobitú kultúru)
- **Ekonomické charakteristiky:** nízke príjmy, nezamestnanosť, malé úspory, zadlžovanie sa
- **Sociálne charakteristiky:** nedostatok súkromia, alkoholizmus, fyzické násilie, atď.
- **Hodnotová orientácia:** marginálnosť, fatalizmus, zúfalstvo, impulzívnosť, absencia plánovania, nedôvera vo vládu atď.

Podmienky Slovenska: chudobné regióny, rómske segregované osídlenia, bez vzorov, vlastný systém stratégií na prežitie (Rusnáková 2007)

Rovné, 2008

Ďakujeme za pozornosť!

rochovska@fns.uniba.sk

hornak@fns.uniba.sk

**Táto práca bola podporovaná
Agentúrou na podporu výskumu
a vývoja na základe zmluvy č.
APVV-0579-07.**